

В.М. Тебенко

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

В. М. Тебенко

**ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Навчальний посібник

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

«ЛЮКС»

2014

ББК 65.9(4Укр)-55я73
УДК 330.341.1(477)(075.8)
T29

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист №1/11 - 16278 від 28.10.2013 р.)

Рецензенти:

д.е.н., професор, зав. кафедри економіки підприємства і управління трудовими ресурсами Луганського національного аграрного університету Гончаров В.М.

д.е.н., зав. кафедри економіки підприємств і соціально-трудових відносин Подільського Державного аграрно-технічного університету Волощук К.Б.

д.е.н., професор, декан факультету аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України Охріменко І.В.

Тебенко В.М.

Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч. посібн. – 1 вид., - Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. – 301 с.
ISBN 978-966-8428-93-7

Навчальний посібник охоплює 12 тем типової програми дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності». У посібнику систематизовано стан, основні тенденції та особливості форм та методів активізації інноваційної діяльності, результат та механізм реалізації інновацій. В підручнику вміщено блок практичних завдань з методикою їх розв'язання, які допоможуть студентам більш наочно закріпити навчальний матеріал.

Розраховано на студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів, підприємців, які цікавляться проблемами інноваційного розвитку.

ISBN 978-966-8428-93-7

© В.М.Тебенко, 2014

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
Тема 1. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	7
1.1. Актуальність інноваційної діяльності	7
1.2. Сутність, об'єкти і суб'єкти інноваційної діяльності	8
1.3. Класифікація інновацій.....	13
1.4. Етапи, стадії і моделі інноваційного процесу	19
1.5. Життєвий цикл інновацій	24
Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	37
2.1. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.....	37
2.2. Організаційні структури для реалізації нововведень.....	41
2.3. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва.....	44
Тема 3. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙ І ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА НИХ	56
3.1. Умови виникнення попиту на інновації	56
3.2. Планування і організація створення нового товару	60
3.3. Види попиту на інновацію і чинники, що впливають на нього	65
Тема 4. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	76
4.1. Управління інноваційним розвитком підприємств	76
4.2. Принципи формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємств.....	83
Тема 5. ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА	92
5.1. Сутність і завдання інноваційної політики підприємства	92

5.2. Принципи формування інноваційної політики підприємства.....	96
5.3. Складові інноваційної політики підприємства.....	99
Тема 6. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ.....	108
6.1. Інноваційна діяльність як об'єкт управління.....	108
6.2. Стратегічне планування інноваційної діяльності.....	112
6.3. Оперативне управління інноваційною діяльністю.....	116
Тема 7. ОНОВЛЕННЯ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА.....	124
7.1. Техніко-технологічна база підприємства.....	124
7.2. Технічний розвиток підприємств.....	128
7.3. Підтримання технічного рівня виробництва.....	131
7.4. Розроблення і впровадження нових технологічних процесів.....	132
Тема 8. ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	139
8.1. Завдання системи фінансування інноваційної діяльності.....	139
8.2. Види і джерела фінансування інноваційної діяльності.....	142
8.3. Обґрунтування джерел фінансування і вибір інвестора.....	147
Тема 9. ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ: ОБГРУНТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ.....	158
9.1. Поняття інноваційного проекту.....	158
9.2. Показники ефективності інвестицій інноваційних проектів.....	161
9.3. Аналіз ризиків інноваційного проекту.....	168
Тема 10. КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	179
10.1. Види ефектів від інноваційної діяльності.....	179
10.2. Комплексний аналіз інноваційної діяльності підприємства.....	189
10.3. Економічна ефективність технічних та організаційних нововведень.....	191

10.4. Оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.....	194
Тема 11. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	204
11.1. Сутність комерціалізації результатів інноваційної діяльності..	204
11.2. Інтелектуальна власність та її трансформація в інноваційний продукт.....	207
11.3. Оцінка вартості інтелектуальної власності.....	209
11.4. Способи комерціалізації інтелектуальної власності	212
Тема 12. ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА.....	222
12.1. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності.....	222
12.2. Передавання права на об'єкти промислової власності	229
РОЗДІЛ 2. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТИПОВИХ ЗАДАЧ.....	241
ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРДИ	279
ГЛОСАРІЙ	281
АЛФАВІТНО-ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	295
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	298